

Af veneration for mit gamle fag skimmer jeg stadig af og til dagbladet *Ingeniøren* i morgentoget. Forleden var der et debatindlæg, der stillede det kryptiske spørgsmål: *Hvor blev 2.580 iPads i Odder af?* I 2012 indkøbte Odder kommune godt 2.500 iPads og forærede dem til lærere og børn i folkeskolen. Artiklen stillede det oplagte spørgsmål, om der kom noget ud af investeringen? En undersøgelse fra 2014 redegjorde for, at udstyret indgik i aktiviteter i omkring halvdelen af klasserne. Den målte med andre ord aktivitet – ikke nødvendigvis læringsudbytte.

Jesper Balslev ville nok have nikket genkendende til eksemplet. I bogen belyser han kritisk de præmisser, logikker og (manglende) evidens, der anvendes til at argumentere for en øget digitalisering af undervisningssektoren.

En overordnet pointe er, i tråd med eksemplet fra Odder, at digitalisering ofte ses som et mål i sig selv, uden at det overvejes, hvilken læring og hvilken didaktik, den skal anvendes på. Midlet kommer til at dominere målet.

Som forfatteren påpeger, er både en elektronisk multiple choice test og digitalt understøttet peer-to-peer arbejde "digitalt". Alene målt på graden af digitalisering er begge lige gode, men det er to meget forskellige former for didaktik, der ikke blot kan sidestilles.

En anden væsentlig pointe er, at der bag digitaliseringen ligger en bestemt opfattelse af begrebet *viden*, hvis konsekvenser sjældent gøres eksplícit, og hvis konsekvenser for læring ikke overvejes.

En ofte fremhævet fordel ved digitalisering er nem adgang til konstant opdateret viden. Balslev problematiserer, at andre kvaliteter ved viden end tilgængelighed og aktualitet (og: er information lig med viden?) sjældent diskuteres. Han påpeger, at læring ikke blot er *adgang* til information: det er også en rammesætning, kvalitetsvurdering og formidling af information.

Bogen retter også en både konkret og principiel kritik af digitaliseringens forhold til evidens. Argumentationen for digitalisering af læring tager ofte udgangspunkt i forestillingen om ikke nærmere detaljerede *potentialer* – undervisningen skal digitaliseres for at udnytte de potentialer, der ligger i teknologien.

Det principielle problem er, ifølge forfatteren, at evidens dermed bliver irrelevant: argumentet ligger altid på det fremtidige potentiale, der altid flytter sig, og vi har ingen evidens for fremtiden. Krav om evidens kan ikke opfyldes, og kritik bliver umulig.

Balslev trækker mange gode pointer ud af sit materiale, der primært består af danske og europæiske *policy papers*, og der er meget stof til eftertanke om de bredere konsekvenser af fokus på digitalisering – måske for digitaliseringens skyld?

Bogen præsenteres som resultatet af litteraturstudie og research i forbindelse med en ph.d.-afhandling, der skal være færdig i 2019. Det er det måske en af bogens svagheder, at den lidt får karakter af et mellemresultat.

Balslev rejser nogle vigtige problemstillinger og stiller relevante spørgsmål, ofte med en skarp analytisk vinkel. Materialet, i form af policy papers, er dog relativt lille, og kan måske fremstå lidt som udvalgte eksempler, der underbygger en (i øvrigt relevant) kritik. Det står ikke helt klart, om der ikke findes modeksempler, eller om de blot ikke er kommet med.

For denne læser står det måske lidt uforløst tilbage – som en række gode spørgsmål og udvalgte eksempler, der peger frem mod en bredere undersøgelse og arbejde med at besvare dem. Nogle gange oplevede jeg fornemmelsen af, at det måske have været værd at vente et år og rapportere på det endelige projekt. En revideret og udvidet udgave vil være velkommen.

Og et lille hjertesuk til forlaget: selvom bogen er kort (126 sider) savnes et stikordsregister. Det kunne have sparet mange post-its, der nu markerer de steder, hvor der er noget, der inspirerer til senere diskussion.

*Af Bo Brunsgaard, cand.psych., datalog og underviser
(der kender digitaliseringspresset alt for godt).*

